

Interventie

Wereldmeiden MDT

Erkenning

Erkend door deelcommissie Sport en Bewegen

Datum: 26 januari 2022
Oordeel: Goed onderbouwd

De referentie naar dit document is: Kalkman (september 2022).
Databank effectieve jeugdinterventies: beschrijving 'Wereldmeiden MDT'. Utrecht:
Nederlands Jeugdinstituut. Gedownload van www.nji.nl/jeugdinterventies.

Inhoud

Samenvatting	4
1. Uitgebreide beschrijving.....	6
2. Uitvoering.....	13
3. Onderbouwing	18
5. Samenvatting Werkzame elementen	29
6. Aangehaalde literatuur.....	30
7. Praktijkvoorbeeld	33

Samenvatting

De interventie Wereldmeiden wordt ingezet om sociale contacten tussen vluchtelingenmeiden met een verblijfsstatus en Nederlandse jonge meiden te stimuleren. Sport is een waardevol hulpmiddel om interetnische contacten te ondersteunen. Bij Wereldmeiden trekken meiden die een Maatschappelijk Diensttijdtraject vervullen (MDT-ers of buddy's) en vluchtelingenmeiden (deelnemers) een half jaar lang samen op om samen te sporten. Voor de MDT-ers is het een kans om zichzelf te ontwikkelen en maatschappelijk betrokken te zijn. Voor de vluchtelingenmeiden een kans om een stap te maken in hun integratieproces. Huis voor Beweging is eigenaar van de interventie Wereldmeiden en coördineert de inzet van Wereldmeiden in verschillende provincies in Nederland. Zij werkt hierin samen met de provinciale en lokale sportorganisaties en met LOWAN (Koepel ISK-scholen).

Doelgroep

De doelgroep van Wereldmeiden bestaat uit jonge meiden van 14-22 jaar, die het leuk vinden om met andere meiden te gaan sporten en bewegen. Er zijn 2 subdoelgroepen:

- Vluchtelingenmeiden van 14-22 jaar met een verblijfsstatus (deelnemers).
- Meiden van 14-22 jaar die een Maatschappelijke Diensttijd (MDT) vervullen (MDT-ers of buddy's).

Doel

Nederlandse meiden die een MDT vervullen:

Nederlandse meiden (14-22 jaar) die een MDT vervullen hebben meer interetnische contacten en zijn meer maatschappelijk actief.

Vluchtelingenmeiden:

Vluchtelingenmeiden (14 - 22 jaar met verblijfstatus) hebben meer interetnische contacten en participeren meer in de maatschappij.

Aanpak

Huis voor Beweging traint provinciale en lokale projectleiders in coachend en participatief werken. De projectleiders vormen een lokaal netwerk met scholen (om deelnemers en MDT-ers te werven) en sportverenigingen. De deelnemers en de MDT-ers gaan 2 x 10 weken samen sporten. De eerste 10 weken maken ze kennis met verschillende sporten, daarna kiezen de deelnemers een sport die ze leuk vinden en 10 weken lang samen met hun buddy mogen uitproberen. Na 20 weken is er een cooling down/ slot evenement die door MDT-ers wordt georganiseerd. Gedurende het hele traject vinden intervisie- en projectleidersbijeenkomsten plaats om kennis en ervaringen uit te wisselen. Na afloop kunnen de deelnemers blijven sporten bij een verenigingen als ze dat willen.

Materiaal

Materialen voor werving, informatie en promotie: o.a. diverse flyers, posters, rolbanners, nieuwsbrief en de website www.wereldmeiden.nu

Materialen voor uitvoering:

- Handleiding Wereldmeiden voor projectleiders
- Draaiboeken en materialen diverse bijeenkomsten
- Diverse vragenlijsten voor evaluatie (beschikbaar via een online platform)
- Bidons en t-shirts voor MDT-ers en deelnemers

Onderbouwing

Om het proces van respectvol samenleven te stimuleren, kan ingezet worden op sociaal contact tussen statushouders en de ontvangende samenleving (MDT-ers). Dit contact verloopt echter niet automatisch en er zijn verschillende belemmeringen. De interventie Wereldmeiden pakt deze belemmerende factoren aan en zet sport als middel in om interetnisch contact te stimuleren. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een aantal werkzame elementen die interetnisch contact bevorderen, zoals de gelijke status van deelnemers, het sporten in een veilige en vertrouwde omgeving, het hebben van een gezamenlijk doel, goede begeleiding en het onderhouden van langdurig persoonlijk contact. Uit zowel de wetenschappelijke literatuur als de praktijk blijkt dat sport als een effectief middel kan worden ingezet om o.a. nieuwe mensen te leren kennen, over elkaars cultuur te leren en vooroordelen weg te nemen. MDT-ers krijgen door Wereldmeiden de mogelijkheid zich persoonlijk te ontwikkelen en hebben het gevoel dat zij door Wereldmeiden hebben bijgedragen aan de maatschappij.

Onderzoek

Een procesevaluatie is uitgevoerd onder deelnemers, MDT-ers en projectleiders door Huis voor Beweging in samenwerking met het Mulier Instituut. Voor de procesevaluatie is gebruik gemaakt van focusgroepen, online vragenlijsten, whatsappgroepen, online inspiratiesessies en projectleidersbijeenkomsten. De vluchtelingenmeiden en MDT-ers hebben door hun deelname aan Wereldmeiden nieuwe contacten opgedaan, plezier gehad in het samen sporten en staan open voor elkaars cultuur.

De professionals die betrokken zijn bij Wereldmeiden vinden het project een mooi initiatief en hebben goede tot heel goede ervaringen met de inzet van Wereldmeiden. De coronamaatregelen hebben voor een aantal onvoorziene wijzigingen gezorgd en niet alles is volgens plan verlopen.

1. Uitgebreide beschrijving

1.1 Doelgroep

Uiteindelijke doelgroep

De doelgroep van Wereldmeiden bestaat uit jonge meiden van 14-22 jaar die het leuk vinden om met andere meiden te gaan sporten en bewegen. Er zijn 2 subdoelgroepen:

- Vluchtelingenmeiden van 14-22 jaar met een verblijfsstatus, die kort in de gemeente wonen en voor wie het integratieproces nog niet is afgerond. Deze meiden leven geïsoleerd van de samenleving en gaan vooral om met mensen uit eigen herkomstland. Zij zijn de **deelnemers** aan Wereldmeiden.
- Meiden van 14-22 jaar die een Maatschappelijke Diensttijd* (MDT) vervullen. Zij worden **MDT-ers** of **buddy's** genoemd.

*Het algemene doel van de Maatschappelijke Diensttijd (MDT) is dat jongeren de mogelijkheid krijgen om via maatschappelijke projecten en activiteiten bij te dragen aan een sterke en betrokken samenleving. De MDT biedt tijd en ruimte waarin jongeren zich inzetten voor een ander en zo hun eigen talenten ontdekken en ontwikkelen. De MDT is opgezet door de Rijksoverheid in samenwerking met de [Nederlandse Jeugdraad](#) (NJR), de [Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk](#) (NOV) en ZonMw.

Selectie van doelgroepen

Selectie einddoelgroep

Bij de vluchtelingenmeiden wordt soepel omgegaan met de leeftijdsgrenzen.

Meiden/vriendinnen van 13 jaar die in dezelfde klas zitten als deelnemers aan Wereldmeiden of een oudere zus hebben die meedoet, mogen met toestemming van de ouders of op advies van leerkrachten, meedoen. Datzelfde geldt voor de deelnemers van 22 jaar of ouder.

Het is niet belangrijk dat vluchtelingenmeiden de taal beheersen. Meestal zitten er andere vluchtelingenmeiden in de groep, die kunnen vertalen. Verder is voor het samen sporten geen taalbeheersing nodig. Trainers en begeleiders maken gebruik van het 'plaatje-praatje-daadje' principe, dat iedereen begrijpt.

Jongere meiden melden zich vrijwillig of via school voor een MDT-traject aan. Bij voorkeur heeft een MDT-er de volgende eigenschappen:

- Is een maatschappelijk betrokken meid (14-22 jaar), die haar talenten wil ontdekken en inzetten om leeftijdsgenoten met een vluchtelingenstatus te ontmoeten en te helpen met hun integratie in de Nederlandse sportwereld en maatschappij.
- Heeft kwaliteiten zoals o.a. initiatiefrijk, sociaal vaardig, betrouwbaar, nieuwsgierig naar andere culturen, communicatieve vaardigheden, creatief in het vinden van oplossingen en natuurlijk affiniteit met sport, bewegen en spel.
- Volgt voortgezet onderwijs (HAVO, VWO) of een sociale-, maatschappelijke- of sportopleiding (MBO of HBO).

Contra-indicaties voor beide groepen

- Ernstige en belemmerende fysieke beperkingen.
- Ernstige en belemmerende psychische stoornissen of trauma.

Met de mentor van de klas van de vluchtelingenmeiden houdt de projectleider goed contact en bespreekt indien nodig de contra-indicaties. De lokale projectleider heeft gesprekken met de mentor van de vluchtelingenmeiden en de mentor zorgt dat de

meiden worden voorbereid voor het Wereldmeidentraject. De mentor selecteert de vluchtelingenmeiden.

De lokale projectleider heeft gesprekken met de mentor van de MDT-ers en bespreekt daarbij ook de werving en selectie. Indien de MDT-ers zich niet via een school hebben aangemeld voert de projectleider het intake gesprek met de MDT-ers.

Betrokkenheid doelgroep

Vooraf

Vluchtelingenmeiden van ISK Het Erasmus uit Almelo, van Islamitisch Platform Zwolle, van de taallessen van Hogeschool Windesheim en van voetbalvereniging Berkum zijn in de ontwikkelfase betrokken door interviews en gezamenlijke brainstormactiviteiten. De buddy's zijn betrokken geweest bij het opstellen van de jongerensamenvatting en bij het ontwikkelen van de Wereldmeidenposter.

Tijdens

Tijdens de uitvoering vindt constant afstemming plaats met de jongeren, over de tak van sport keuze, vakantie-activiteiten, vervoer, kleding, etc.

Tijdens intervisiebijeenkomsten (minimaal 2x) bepalen MDT-ers welke aanpassingen nodig zijn om de kwaliteit van de uitvoering te verbeteren.

Projectleiders richten lokale werkgroepen in en geven de interventie 'couleur locale'.

Projectleiders komen bijeen voor kennis- en ervaringsuitwisseling (maandelijks online intervisie en jaarlijks 2 fysieke projectleidersbijeenkomsten) en monitoring en evaluatie (M&E), op grond waarvan het project zich door ontwikkelt.

Na afloop

Monitoring en Evaluatie (M&E) (H2 Uitvoering) is gericht op de einddoelgroepen en professionals. De M&E en de praktijk bepalen de doorontwikkeling van Wereldmeiden. De invloed van de einddoelgroepen (en professionals) op de interventie blijft zo gewaarborgd.

1.2 Doel

Hoofddoel

Hoofddoel Nederlandse meiden die een MDT vervullen:

Nederlandse meiden (14-22 jaar) die een MDT vervullen hebben meer interetnische contacten en zijn meer maatschappelijk actief.

Hoofddoel vluchtelingenmeiden:

Vluchtelingenmeiden (14 - 22 jaar met verblijfstatus) hebben meer interetnische contacten en participeren meer in de maatschappij.

Subdoelen

Subdoelen alle meiden (vluchtelingenmeiden en MDT-ers) (meer interetnische contacten):

1. Alle meiden hebben na deelname aan Wereldmeiden makkelijker contact met meiden met een andere culturele en/of religieuze achtergrond.
2. Alle meiden hebben na deelname aan Wereldmeiden meer kennis van en begrip voor de (sport)cultuur, normen en waarden van de andere meiden en hebben een positieve ervaring met elkaar opgedaan en plezier ervaren tijdens het sporten.

De aanwezigheid van de meiden op de sportactiviteiten wordt gemonitord en bijgehouden in een centraal registratiesysteem. Door middel van een nul- en een eindmeting (vragenlijst onder alle jongeren) wordt bijgehouden wat de jongeren gedaan en geleerd hebben.

Subdoelen vluchtelingenmeiden 14-22 jaar met een verblijfsvergunning (het stimuleren van de maatschappelijke integratie/participatie):

3. Na afloop van de interventie spreekt 75%* van de vluchtelingenmeiden de Nederlandse taal gemakkelijker, meer en beter dan bij de start.
4. Na afloop van de interventie heeft 80%* van de vluchtelingenmeiden een sport(vereniging) ontdekt die ze leuk vinden en blijft 20%* van de vluchtelingenmeiden betrokken bij (deelname aan of de organisatie van) sport- en beweegactiviteiten in hun woonplaats/gemeente (op de participatieladder van 2 naar 3).

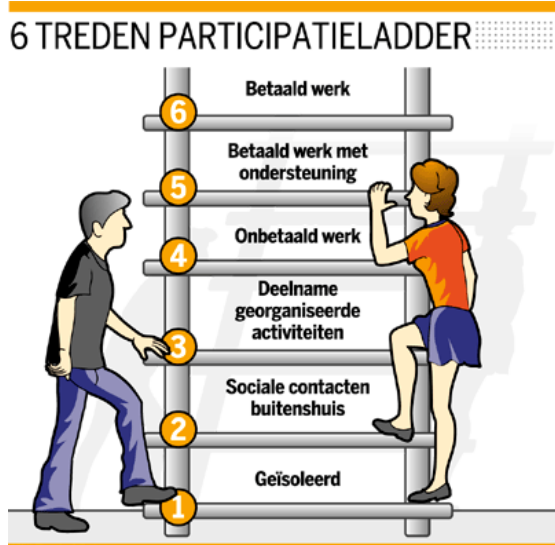
In de nul- en eindmeting wordt gevraagd aan de meiden wat ze willen leren en wat ze geleerd hebben. Hierin wordt ook de kennis van de Nederlandse taal meegenomen.

De betrokkenheid bij de sport- en beweegactiviteiten kan inhouden dat de meiden zelf blijven sporten of actief betrokken blijven (bij de vereniging), maar ook dat zij vriendinnen of ander statushouders begeleiden naar de sportvereniging.

Subdoelen MDT-ers 14-22 jaar (het stimuleren van de maatschappelijke participatie):

5. 80%* van de MDT-ers geeft aan dat zij het fijn vinden om van betekenis te zijn voor anderen (de groep vluchtelingenmeiden).
6. 70%* van de MDT-ers heeft ontdekt waar ze goed in zijn en wat ze leuk vinden om te doen (talenten/vaardigheden zoals: zelfvertrouwen, initiatief nemen, organiseren, coachen, communicatieve vaardigheden).

* Deze percentages zijn gebaseerd op online vragenlijsten die onder vluchtelingenmeiden en MDT-ers na afloop van de interventie zijn afgenomen.

Figuur 1. Participatieladder burgerparticipatie
(<https://www.vsbfonds.nl/mens-maatschappij/de-participatieladder>)

1.3 Aanpak

Opzet van de interventie

Huis voor Beweging is eigenaar en projectleider van Wereldmeiden en werkt in de uitvoering samen in een partnerschap met Lowan ((koepelorganisatie van ISK-scholen) en provinciale sportorganisaties (PSO's).

De hele interventie van voorbereiding tot evalueren en bijstellen duurt 7-10 maanden.

Overzicht 1 uitvoeringsronde Wereldmeiden

Fase	maanden	Stappen	Wie voert uit?
1.Voorbereiding	3-4 mnd	1.werven lokale projectuitvoerders 2.opleiden projectleiders 3.samenstellen lokale werkgroepen 4.werven MDT-ers 5.werven deelnemers 6.werven sportaanbieders	Provinciale sportorganisaties Huis voor Beweging Lokale projectleider Lokale werkgroep Lokale werkgroep Sportbedrijf
2. Uitvoering	Uitvoerings fase 1 3,5 mnd	1.voorbespreking MDT-ers (1 dag) 2.warming-up bijeenkomst deelnemers en MDT-ers (1 dag) 3.sportcarrousel, sociale activiteiten en matchingsbijeenkomst (10 weken, wekelijks 1,5 uur) 4.time-out (intervisie)bijeenkomst (minimaal 2 x dagdeel)	Lokale projectleider Lokale projectleider Lokale projectleider, MDT-ers en sportaanbieders Lokale projectleider
	Uitvoerings fase 2 3 mnd	5.tijdelijke lidmaatschappen vereniging (10 weken, wekelijks 1,5 uur) 6.cooling-down (dagdeel)	Lokale projectleider, MDT-ers MDT-ers
3. Nazorg	1 mnd	1.duurzame lidmaatschappen 2.evalueren en bijstellen	MDT-ers ism lokale projectleider Lokale werkgroep

Inhoud van de interventie

Vorbereidingsfase, 3-4 maanden

1. Werven lokale projectuitvoerders

Huis voor Beweging (HvB) werft locaties en lokale projectuitvoerders in samenwerking met de partnerorganisaties (PSO's en Lowan) bij voorkeur in gemeenten met veel statushouders en een ISK-school. De PSO's werven lokale projectleiders via hun warme contacten met gemeenten en lokale sportbedrijven. Via de (sociale) media wordt Wereldmeiden bekendgemaakt.

2. Opleiden lokale en provinciale projectleiders

Alle projectleiders volgen een training Wereldmeiden van HvB, waarin aandacht is voor de aanpak, de werkwijze en de rol van de projectleider. Onderwerpen 'coachen' en 'cultuursensitief werken' komen aan bod en er wordt geoefend met activerende werkvormen. De training is van belang voor de projectleiders om de einddoelgroepen goed te kunnen begeleiden. Na afloop ontvangt de projectleider alle benodigde informatie- en ondersteuningsmaterialen.

Alle projectleiders komen minstens 2 keer per jaar bijeen voor verdieping en kennis- en ervaringsuitwisseling.. Daarnaast verzorgt HvB maandelijks online een inspiratiesessie voor projectleiders, waarin vragen, dilemma's en inspirerende voorbeelden worden besproken.

De provinciale projectleiders ondersteunen de lokale uitvoering. De lokale projectleiders zorgen voor de uitvoering. Waar nodig verleent HvB ondersteuning (training on the job).

3. Samenstellen en informeren lokale werkgroepen

In elke gemeente wordt door de lokale projectleider een werkgroep samengesteld, met daarin mensen uit het lokale netwerk, zoals sportbedrijven, onderwijsinstellingen, welzijnswerk, vluchtelingenwerk, vrijwilligerscentrale, etc. Deze lokale werkgroep zorgt voor de werving van de jongeren en voor de uitvoering. Hiermee komt de verantwoordelijkheid voor de projectuitvoering lokaal te liggen en worden de eerste stappen gezet voor de borging. Tijdens de eerste werkgroepbijeenkomst worden het project, de samenwerking en de taakverdeling besproken. Het lokale netwerk is van essentieel belang voor het werven van de jongeren, het betrekken van sportverenigingen, etc.

4. Werven MDT-ers

De mensen uit de lokale werkgroep werven de MDT-ers. De ervaring leert dat werving van studenten via het VO, MBO/ROC (Sport en Bewegen of Sociaal Werk) en HBO goed werkt. Dit gebeurt door presentaties in de klassen, via decanaten, stagebureau's en stagemarkten, via oproepen in de media en via direct 1 op 1 contact tussen de student en mensen uit de lokale werkgroep. Verder kan werving via de vrijwilligerscentrale, het welzijnswerk/meidenwerk, sportverenigingen en studieverenigingen gemotiveerde vrijwilligers opleveren. Bij de werving is face-to-face contact en inzet van eerdere MDT-ers en deelnemers belangrijk. De lokale projectleider heeft gesprekken met de mentor van de MDT-ers en bespreekt daarbij ook de werving en selectie. Indien de MDT-ers zich niet via een school hebben aangemeld voert de projectleider het intake gesprek met de MDT-ers.

5. Werven vluchtelingenmeiden (deelnemers)

De deelnemers worden geworven via intermediaire organisaties, zoals ISK's en NT2

(Nederlands als 2^e taal) onderwijs, Vluchtelingenwerk en via organisaties betrokken bij de inburgering. Huidige deelnemers kunnen helpen om nieuwe deelnemers te werven. De lokale projectleider heeft gesprekken met de mentor van de vluchtelingenmeiden en de mentor zorgt voor een selectie en dat de meiden worden voorbereid voor het Wereldmeidentraject.

6. Werven (eerste) sportaanbieders voor sportcarrousel

De sportcarrousel bestaat uit 10 kennismakingslessen door sportaanbieders. De lokale projectleiders organiseren de sportcarrousel en betrekken de sportaanbieders. Vanuit hun 'warme contacten' vullen zij de eerste 3-5 sportactiviteiten in. De overige carrouselactiviteiten worden verzorgd met of door MDT-ers en naar de wensen van de deelnemers.

Uitvoeringsfase, 27 weken (excl. schoolvakanties)

1. Voorbespreking MDT-ers (week 1):

Tijdens deze bijeenkomst informeren de lokale projectleiders de MDT-ers over het project en over hun opdracht in de uitvoering en evaluatie van het project. Indien nodig ondersteunen de provinciale projectleiders en/of HvB hierbij. Op de website Wereldmeiden.nu zijn achter een inlog voor professionals materialen en een draaiboek beschikbaar.

De MDT-ers leren elkaar kennen, verdelen de rollen en taken en krijgen workshops coachen en cultuursensitief werken aangeboden. MDT-ers kunnen achter een inlogcode op de website Wereldmeiden.nu achtergrondinformatie vinden over de onderwerpen die tijdens de bijeenkomst zijn behandeld.

2. Warming-up bijeenkomst (week 2):

Dit is een energieke kennismakingbijeenkomst voor MDT-ers en deelnemers en wordt georganiseerd door de lokale projectleider. Het doel van de bijeenkomst is dat iedereen elkaar via leuke actieve werkvormen (behandeld in training en beschreven in draaiboek) leert kennen en dat afspraken worden gemaakt voor het vervolg. De belangrijkste elementen van maatjesprojecten, zoals Wereldmeiden, is het contact (of 'klik') tussen buddy's en deelnemers en de zorg voor een veilige omgeving. De Wereldmeiden T-shirts en bidons worden uitgereikt en dragen bij aan het groepsgevoel.

3. Sportcarrousel en intervisiebijeenkomst (week 3-12):

Tijdens de sportcarrousel maken de deelnemers samen met de buddy's 10 weken lang elke week kennis met een andere sport.

De buddy's kunnen de vluchtelingenmeiden ophalen om gezamenlijk naar de sportactiviteiten te gaan. Tijdens de route naar de activiteit spreken de buddy's en deelnemers met elkaar. Hierdoor leren de vluchtelingmeiden de Nederlands taal beter beheersen. Tegelijkertijd oefenen de MDT-ers hun communicatieve vaardigheden. In deze fase sporten de buddy's en deelnemers samen in één groep, zodat ze elkaar allemaal leren kennen.

Een paar weken na de start is een intervisiebijeenkomst met de MDT-ers, om te bespreken wat goed gaat, wat beter kan en vervolgspraken te maken. Tijdens de intervisie staat participatief en ontwikkelingsgericht leren van de MDT-ers centraal. De MDT-ers leren vooral van elkaar, door ervaringen te delen en samen oplossingen te zoeken voor uitdagingen. De projectleider biedt de werkvorm aan, stelt open vragen ter verduidelijking en daagt de MDT-ers uit om zelf oplossingen te bedenken.

De projectleider is in deze projectfase altijd aanwezig, begeleidt het proces, communiceert met de groep via whatsapp en helpt met de M&E.

5. Matchingsbijeenkomst en Sporten bij de vereniging/sportaanbieder (week 13-26):

De sportcarroussel sluit af met een matchingsbijeenkomst, waarin het sporten bij een vereniging wordt voorbereid en geregeld. Tijdens de bijeenkomst wordt bij de vluchtelingenmeiden en MDT-ers geïnventariseerd welke sportactiviteit ze het allerleukst vinden. Hiervoor worden speciale sportkaarten gebruikt. Er ontstaan koppeltjes of groepjes (vluchtelingenmeiden en buddy's) die samen gaan ervaren hoe het is om deel te nemen in reguliere sportgroepen bij sportaanbieders. De projectleider introduceert de meiden bij de sportaanbieders. De MDT-er coacht zo mogelijk de deelnemer naar duurzame sportdeelname. De lokale projectleider onderhoudt contact met de sportaanbieders en MDT-ers over de voortgang.

Een mooie bijvangst is dat de MDT-ers en vluchtelingenmeiden ook contact met elkaar buiten de sportactiviteiten om hebben. Vooraf of na de sportactiviteit is er tijd om te kletsen of om samen huiswerk te maken. Ook ondernemen ze andere activiteiten, zoals knutselen of samen eten (gerechten uit elkaars landen). Dit bevordert de sociale interactie en het helpt de vluchtelingenmeiden om de taal te leren.

6. Cooling-down activiteit (week 27):

Ter afsluiting organiseren de MDT-ers een gezamenlijke activiteit voor de hele groep. De MDT-ers en de deelnemers die het hele proces hebben doorlopen en de eindevaluatie hebben afgerond, ontvangen een certificaat van HvB.

Nazorgfase, 1 maand

1. Evalueren en bijstellen:

Vluchtelingenmeiden die willen blijven sporten worden door MDT-ers en lokale projectleiders geholpen met het vinden van financiering, kleding, enz.

Na afloop evalueert de lokale werkgroep de uitvoeringsronde en past de werkwijze aan voor de volgende ronde. Hierbij wordt MEL (Monitoring, Evaluatie en Leren) toegepast. De projectleiders vullen vooraf, tijdens en na afloop een (online) vragenlijst in. Hiermee worden kwantitatieve en kwalitatieve data over de projectuitvoering verzameld.

Tijdens het project krijgen jongeren steeds meer verantwoordelijkheden. De lokale projectleider probeert aan te sluiten bij wat de MDT-ers aankunnen en stemt de begeleiding daarop af. Het is belangrijk om duidelijk te zijn naar de MDT-ers wat hun rollen en taken zijn. Door de MDT-meiden zelf verantwoordelijkheid te geven, zijn ze gemotiveerd om 'hun eigen project' succesvol te maken. Hierdoor maken ze stappen in hun eigen ontwikkeling en leren ze waar ze goed in zijn en wat ze leuk vinden.

De wekelijkse (sport)activiteiten zorgen voor continuïteit.

Vluchtelingenmeiden kunnen in een volgende ronde als buddy meedoen.

Vluchtelingenmeiden en MDT-ers vullen online vragenlijsten in (nulmeting en eindmeting) om de ervaringen en resultaten te monitoren. MDT-ers helpen de deelnemers bij het invullen. De vragenlijsten worden geanalyseerd door Mulier Instituut en HvB en kunnen leiden tot aanpassingen in de aanpak.

2. Uitvoering

Materialen

Materialen voor werving, informatie en promotie

- Flyers voor MDT-ers (hardcopy en interactieve versie met mogelijkheid voor lokale informatie)
- Flyers voor deelnemers/vluchtelingenmeiden (hardcopy, interactieve versie en Engelse versie)
- Posters (versie voor MDT-ers en versie voor deelnemers)
- Rolbanners, te gebruiken bij informatie- en promotie bijeenkomsten en activiteiten
- Spandoeken, te gebruiken bij de sportactiviteiten e.a. bijeenkomsten
- Presentaties (PowerPoint): versies gericht op de MDT-ers, de deelnemers, de intermediaire organisaties
- Promotievideo's
- Aanmeldingsformulieren (online via website), met verklaringen voor portretrecht en privacy
- Nieuwsbrief Wereldmeiden (3-4 keer per jaar)
- Website www.wereldmeiden.nu; voor nieuws, informatie en aanmelden

Materialen voor uitvoering

- Handleiding Wereldmeiden voor projectleiders
- Factsheets (op basis van FAQ's) voor MDT-ers
- Draaiboeken en materialen bijeenkomsten
- T-shirts en bidons voor vluchtelingenmeiden en MDT-ers
- Jassen voor projectleiders
- Certificaten voor MDT-ers
- Bewijs van deelname voor deelnemers
- Sportkaarten, vragenkaartjes
- Wereldmeidenplatform: een online registratietool waarin projectleiders presentie en voortgang in eigen groepen bijhouden, met automatische generatie van certificaten en M&E-vragenlijsten

Materialen voor evaluatie (beschikbaar via Wereldmeidenplatform)

- Nulmeting, éénmeting en eindmeting vluchtelingenmeiden
- Nulmeting, éénmeting en eindmeting MDT-ers
- Nulmeting, éénmeting en eindmeting projectleiders
- Wereldmeidenplatform

Locatie en type organisatie

Provinciale sportorganisaties zijn partner in het project en leveren de provinciale projectleiders van Wereldmeiden. Zij begeleiden en coördineren de lokale projecten binnen hun provincie.

De lokale projectleiders zijn meestal buurtsportcoaches/sportconsulenten werkzaam bij gemeentelijke Sportbedrijven of bij sociaal maatschappelijke instellingen of welzijnsmedewerkers. Zij richten een lokaal netwerk in voor de uitvoering van Wereldmeiden. De lokale netwerken kunnen bestaan uit medewerkers van welzijnsorganisaties, maatschappelijke organisaties, vluchtelingenwerk, vrijwilligerscentrales, sportaanbieders en medewerkers van verschillende onderwijsinstellingen, waaronder ISK, Voortgezet Onderwijs en ROC, MBO/HBO.

Wereldmeiden wordt uitgevoerd in of op een of meerdere sportaccommodatie(s). De kennismakingslessen tijdens de sportcarrousel worden vooral aangeboden door de sportaanbieders. Als de mobiliteit van de meiden beperkt is, kunnen de activiteiten op een vaste plaats en op een vast tijdstip worden gehouden en komen de sportaanbieders daar naartoe. In een later stadium kan, afgestemd op de groep, voorzichtig de stap naar sporten bij de sportaanbieders worden gezet. Er zijn goede ervaringen opgedaan met het vooraf verzamelen op een vaste plek, zoals op de ISK-school of in het wijkcentrum, waarna de deelnemers onder begeleiding van de buddy's naar de sportactiviteit gaan.

In fase 2 sporten de deelnemers samen met de MDT-ers (als buddy of in groepjes) bij de sportaanbieder en bieden de sportaanbieders de sportactiviteiten aan.

Opleiding en competenties van de uitvoerders

De lokale projectleiders zijn buurtsportcoaches in dienst van lokale sportbedrijven, onderwijsinstellingen en sociaal-culturele instellingen of mensen in vergelijkbare functies met minimaal een MBO 4 opleiding.

De projectleider

- Heeft goede sociale en communicatieve vaardigheden en een goed netwerk binnen sociale-, maatschappelijke- en onderwijsinstellingen of kan dat netwerk mobiliseren.
- Kent de lokale sportwereld goed. Ervaring met, kennis van of een gezonde nieuwsgierigheid naar verschillende culturen komt bij Wereldmeiden goed van pas.
- Heeft een flinke dosis enthousiasme, creativiteit en doorzettingsvermogen.
- Volgt vooraf een training en doet verplicht mee aan projectleidersbijeenkomsten. Projectleiders ontvangen na afloop van de training de handleiding en ondersteuningsmaterialen.

Kwaliteitsbewaking

Na het volgen van een training van Huis voor Beweging kunnen projectleiders de interventie uitvoeren. In de training worden het project en de rol van de projectleider toegelicht, komen de onderwerpen 'coachen' en 'cultuursensitief werken' uitgebreid aan bod en wordt geoefend met activerende werkvormen. Na afloop van de training ontvangen zij de handleiding en ondersteuningsmaterialen voor de bijeenkomsten. Voor advies kunnen zij terecht bij Huis voor Beweging, die eventueel ook (tijdelijk) in de uitvoering kan ondersteunen.

De projectleiders komen, op initiatief van Huis voor Beweging, bijeen voor kennis en ervaringsuitwisseling (2 x per jaar, 1x is verplicht). Maandelijks is een online inspiratiesessie, waarin projectleiders ervaringen en vragen uitwisselen.

De MDT-ers volgen een voorbereidende informatiebijeenkomst met workshops 'cultuursensitief werken' en 'coachen'. Daarnaast krijgen zij informatie via factsheets van de FAQ's (bijvoorbeeld over cultuursensitief werken, hoe organiseer ik een activiteit). Verder worden zij in de uitvoering begeleid door de lokale projectleider en/of de onderwijsinstelling. Tijdens intervisiebijeenkomsten bespreken ze wat goed gaat en wat beter kan.

De MDT-ers vullen vooraf, tussentijds en na afloop een online vragenlijst in. Tijdens de kennismakings-, de matchings- en de cooling-down bijeenkomst ondersteunen de MDT-ers de vluchtelingenmeiden om de vragenlijsten in te vullen.

Met gegevens uit alle ingevulde vragenlijsten, de feedback tijdens bijeenkomsten en inspiratiesessies wordt de interventie voortdurend aangepast en doorontwikkeld en vindt terugkoppeling plaats naar de uitvoerders.

Randvoorwaarden

Organisatorische randvoorwaarden:

De financiën moeten voorafgaand aan het project geregeld zijn. Dit regelt HvB samen met de projectpartners in het samenwerkingsverband. De lokale projectleider moet over voldoende tijd beschikken om Wereldmeiden uit te voeren. In de lokale werkgroep zitten gemotiveerde en betrokken mensen met doorzettingsvermogen en creativiteit. Verder moet rekening worden gehouden met:

- een uitvalpercentage van 15-20% van vluchtelingenmeiden en MDT-ers;
- dat de vluchtelingenmeiden via andere/nieuwe kanalen geworven worden;
- dat het werven van MDT-ers niet altijd gemakkelijk is;

Voor de (sport)bijeenkomsten zijn (sport)accommodaties nodig, die het lokale sportbedrijf/de sportvereniging, het onderwijs en/of welzijnswerk beschikbaar stellen.

Contextuele randvoorwaarden:

De gemeentelijke taakstelling, over het aantal te huisvesten vergunninghouders, moet voldoende omvang hebben voor het samenstellen van een groep vluchtelingenmeiden. Gemeenten met een ISK-vestiging hebben voorkeur.

Wereldmeiden is ontwikkeld binnen het Actieprogramma Maatschappelijke Diensttijd van de Rijksoverheid. Het voortbestaan van regelingen rondom de MDT en maatschappelijke stages in het onderwijs zijn niet echt randvoorwaarden, maar maken de uitvoering van Wereldmeiden een stuk makkelijker. Het Ministerie van OCW heeft grote ambities en het plan om de MDT op te schalen. Maar ook zonder MDT-subsidie is het mogelijk om Wereldmeiden te financieren vanuit andere middelen of subsidiekanalen, bijvoorbeeld gemeentelijke- of provinciale Sportakkoorden.

Implementatie

Huis voor Beweging is interventie-eigenaar, penvoerder en aanspreekpunt voor Wereldmeiden en landelijk projectleider/coördinator. Huis voor Beweging coördineert momenteel de inzet van Wereldmeiden in 7 provincies. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met Provinciale Sportorganisaties en Lowan. Huis voor Beweging biedt ondersteuning door:

- verzorgen van training en begeleiding van de lokale en provinciale uitvoerders;
- organiseren van kennis- en ervaringsuitwisseling;
- beantwoorden van vragen en geven van advies aan lokale uitvoerders (helpdesk);
- verzorgen van ondersteuningsmaterialen (draaiboeken, presentaties enz) voor nieuwe locaties;
- verzorgen van informatie via een website (wereldmeiden.nu);
- verzorgen van de monitoring en evaluatie;
- verlenen van ondersteuning bij de start in nieuwe provincies en gemeenten;
- inzet extra interne en inhuur externe expertise.

Huis voor Beweging heeft met alle provinciale sportorganisaties goede contacten. Dit maakt het gemakkelijk om op nieuwe locaties Wereldmeiden te starten. De provinciale sportorganisaties hebben goede samenwerking met ROC's en voortgezet onderwijs. De samenwerking met partner Lowan zorgt ervoor dat ISK-scholen gemakkelijk zijn in te schakelen. Dit netwerk en de goede samenwerking zorgen ervoor dat het starten op nieuwe locaties meestal soepel verloopt.

Kosten

Een uitvoeringsronde Wereldmeiden op een locatie bestaat uit een groep van 10-12 deelnemers (vluchtelingenmeiden) en 10-12 buddy's (MDT-ers). Deze groep gaat samen 2 x 10 weken sporten en volgen enkele projectbijeenkomsten.

De volgende kostenposten zijn van belang:

Kostenpost	Opschaling (1 ^e uitvoeringsronde)	Continuering (vervolgrondes)
1. Huis voor Beweging projectleiding	€ 5.000,00	€ 4.000,00
2. Provinciale projectleiding (75 – 60 uren)	€ 7.500,00	€ 6.000,00
3. Lokale projectleiding (100 – 75 uren)	€ 8.000,00	€ 6.000,00
4. Onderzoek	€ 100,00	€ 100,00
5. Kosten sportcarrousel	€ 500,00	€ 500,00
6. Bijeenkomsten jongeren	€ 500,00	€ 500,00
7. Tijdelijke lidmaatschappen	€ 1000,00	€ 1.000,00
8. Materialen (T-shirts, bidons e.a.)	€ 1.000,00	€ 1.000,00
9. Overige projectkosten Huis voor Beweging (o.a. trainingen, bijeenkomsten, platform, website, materialen)	€ 250,00	€ 250,00
Totale kosten	€ 23.850,00	€ 19.350,00

Toelichting begroting en financiering

- Vooral nog zijn alle projecten gefinancierd met subsidie vanuit het Actieprogramma Maatschappelijke Diensttijd aangevuld met 25% cofinanciering* (door personele inzet van uitvoeringsorganisaties + externe cofinanciering).
- Jeugdfonds Sport en Cultuur betaalt de duurzame lidmaatschappen van de statushouders (€ 300,00 per jaar voor lidmaatschapskosten + uitrusting).
- Het Jeugdfonds verkent de mogelijkheid om financieel bij te dragen aan de sportcarrousel en de tijdelijke lidmaatschappen van de statushouders (totaal € 1.000,00 per ronde).

*Cofinanciering vanuit:

- Huis voor Beweging
- Provinciale sportondersteuningsorganisaties
- Lokale uitvoeringsorganisaties (sportbedrijf, welzijnsorganisaties, onderwijsorganisaties etc)
- Lowan
- Jeugdfonds Sport en Cultuur
- Bedrukken.nl

3. Onderbouwing

Probleem

De afgelopen jaren is de toestroom van vluchtelingen¹ naar Nederland sterk toegenomen. Eind 2020 waren er 78.911 vluchtelingen in Nederland en 11.828 asielzoekers² (VluchtelingenWerk Nederland, 2021). In 2021 ging het in totaal om 24.740 nieuwe asielzoekers en 10.120 nareizigers³. De meeste asielzoekers kwamen uit Syrië (34%), Afghanistan (12%) en Turkije (10%). De meeste nareizigers kwamen uit Syrië (64%), Turkije (7%) en Eritrea (7%). 2% van de asielzoekers (425) en 10% van de nareizigers (1.000) behoorden tot de groep meiden van 14-18 jaar (CBS, 2021b). Daarnaast meldden zich in 2021 2.150 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV)⁴, waarvan de helft afkomstig was uit Syrië. Hiervan waren 275 meiden (13%) (CBS, 2021a).

Een groot deel van de asiolverzoeken wordt goedgekeurd, wat betekent dat vluchtelingen (tijdelijk) in Nederland mogen verblijven (VluchtelingenWerk Nederland, 2021). De komst van deze groepen zorgt voor een uitdaging omtrent hun integratie en participatie, voor zowel de statushouders⁵ als de ontvangende samenleving. Om het proces van respectvol samenleven te stimuleren, kan ingezet worden op sociaal contact tussen statushouders en de ontvangende samenleving. Uit onderzoek blijkt dat sociaal contact een belangrijke rol kan spelen in het creëren van vertrouwen en saamhorigheid en in het tegengaan van negatieve beeldvorming. Daarnaast kan het helpen om vooroordelen over elkaar weg te nemen en discriminatie en uitsluiting tegen te gaan (Allport, 1954; Pettigrew & Tropp, 2006; Hewstone & Hamberger, 2000). Bovendien kunnen sociale contacten statushouders helpen bij het leren spreken van de Nederlandse taal, het leren over Nederlandse (omgangs)normen en waarden en kunnen zij ingezet worden als hulpbronnen bij specifieke hulpvragen (De Gruijter & Razenberg, 2017; Huijnk et al., 2017; Kahmann et al., 2018).

Statushouders, met name meisjes en (jonge) vrouwen, hebben vaak moeite om contact te leggen met Nederlanders, ondanks dat ze dit graag willen (De Gruijter & Razenberg, 2017; De Gruijter et al., 2021; Huijnk et al., 2017; Kahmann et al., 2018; Sleijpen et al., 2017). De oorzaak hiervan ligt niet geheel bij de statushouders. Het is van belang dat de ontvangende samenleving zich openstelt voor statushouders (VluchtelingenWerk, 2022), want voor sociaal contact zijn namelijk twee partijen nodig (Huijnk et al., 2017).

Een ander probleem is dat jongeren in Nederland minder vrijwilligerswerk doen. Het percentage jongeren (15-25 jaar) dat vrijwilligerswerk doet is gedaald (van 52% in 2012 naar 38% in 2021; CBS, 2022b).

Hierdoor participeren zij minder in de maatschappij. Ze hebben minder contact met andere jongeren en missen hierdoor een kans om iets te kunnen betekenen voor anderen. Het doen van vrijwilligerswerk biedt een kans om te ontdekken waar ze goed in zijn (Perry, J.L., & Katula, M.C. (2001).

Een gebrek aan contact tussen (jonge) statushouders en Nederlanders kan leiden tot een verminderde sociale cohesie en kan tegenstellingen in de samenleving vergroten. Scherpere tegenstellingen tussen groepen in de samenleving kunnen uiteindelijk leiden tot spanningen en conflicten tussen deze groepen. Ook kan het een toename van de segregatie (terugtrekken in eigen groep) langs etnische, culturele en religieuze lijnen tot gevolg hebben (Van Wonderen & Felten, 2020).

(Definities CBS, 2022a)

¹ Vluchteling: Niet-Nederlander die naar Nederland is gekomen en van wie op grond van het Vluchtelingenverdrag van Genève van 1951 is vastgesteld dat hij of zij in het herkomstland gegronde vrees heeft voor vervolging, vanwege een godsdienstige of politieke overtuiging, nationaliteit, ras of het behoren tot een bepaalde sociale groep.

² Asielzoeker: Persoon die een aanvraag om toelating als vluchteling heeft ingediend.

³ Nareiziger: Gezinsleden van de vergunninghouder asiel aan wie onder speciale voorwaarden een machtiging voorlopig verblijf wordt verleend.

⁴ Alleenstaande minderjarige vreemdeling (AMV): Minderjarige persoon die een aanvraag om toelating als vluchteling heeft ingediend en bij binnenkomst niet wordt begeleid en/of verzorgd door ouders en/of meerderjarige bloed- of aanverwanten. AMVen tellen niet mee in de aantallen vluchtelingen of asielzoekers, maar worden apart vermeld.

⁵ Statushouder: Asielzoeker van wie het verzoek is ingewilligd en die een (legale) verblijfsstatus heeft gekregen.

Oorzaken

Contact tussen statushouders en Nederlanders (vanaf nu interetnisch contact) is niet vanzelfsprekend en er zijn verschillende factoren die dit kunnen beïnvloeden (Van Dijk et al., 2019; Van Wonderen & Felten, 2020).

Factoren die zowel voor statushouders (in dit geval vluchtelingenmeiden van 14-22 jaar met een verblijfsstatus) als de ontvangende samenleving (in dit geval de MDT-ers) gelden:

Culturele verschillen kunnen interetnische contacten belemmeren. Sommige statushouders komen uit landen waar deels andere traditionele opvattingen over man-vrouw rollen heersen. Zo moeten meisjes en vrouwen bijvoorbeeld voor het gezin en huishoudelijke taken zorgen en is het niet altijd toegestaan dat zij (sport)activiteiten (met mannen/jongens) ondernemen. Dit vormt een extra belemmering voor hen om interetnische contacten aan te gaan. Daarnaast hebben statushouders soms andere gebruiken dan Nederlanders gewend zijn en staan Nederlanders hier niet altijd voor open (De Gruijter & Razenberg, 2017; De Gruijter et al., 2021; Huijnk et al., 2017; Spaaij et al., 2019; Taouanza et al. 2018). Soms heerst er een negatief beeld over een bepaalde groep (bv. statushouders vinden Nederlanders afstandelijk en altijd druk) (De Gruijter & Razenberg, 2018). Negatieve beeldvorming en stereotypering kunnen ervoor zorgen dat groepen contact liever uit de weggaan. Positief contact tussen Nederlanders en statushouders kan leiden tot een positieve houding ten opzichte van elkaar en vergroot de kans op herhaalde contacten (Kloosterman, 2018).

Verder speelt de *fysieke afstand* tussen statushouders en Nederlanders een rol. Statushouders en Nederlanders wonen regelmatig in een andere omgeving wat contact in de weg staat (Martinovic, 2011; Sleijpen et al. 2017).

Een gebrek aan gelegenheden waar mensen met verschillende etnische achtergronden elkaar kunnen ontmoeten belemmert ook interetnische contacten (Martinovic, 2011; Sleijpen et al. 2017).

Tot slot hebben mensen *voorkeuren met wie men contacten aangaat*. Dit zijn vaak personen met sociaaleconomische en culturele gelijkenissen (Martinovic, 2011), wat interetnische contacten belemmert.

Factoren die alleen voor statushouders gelden:

Het niet goed beheersen van de Nederlandse taal vormt een veelgenoemde belemmering bij interetnisch contact met Nederlanders (De Gruijter & Razenberg, 2017; Huijnk et al.,

2017; Kahmann et al., 2018; Sleijpen et al. 2017). Ook de onbekendheid met Nederlandse omgangsvormen, normen en waarden speelt hierin een rol (De Gruijter & Razenberg, 2017; Uzozie & Verkade, 2016). Verder zorgt de (vlucht)situatie er soms voor dat statushouders *minder vertrouwen hebben in andere personen* en minder gemakkelijk contact willen of kunnen maken (Sleijpen et al. 2017).

Statushouders weten ook niet altijd waar zij terecht kunnen voor sociale contacten, zoals bij welke (sport)verenigingen zij kunnen sporten (Abur, 2016; Hancock et al., 2009).

Tot slot kan een gebrek aan geld en tijd (buiten de inburgering, school/werk) ervoor zorgen dat statushouders niet aan activiteiten kunnen deelnemen waar zij andere mensen kunnen ontmoeten (De Gruijter & Razenberg, 2017; Hancock et al., 2009; Kahmann et al., 2018; Sleijpen et al. 2017).

Factor die alleen voor de MDT-ers geldt:

Jongeren zijn minder maatschappelijk betrokken, onder andere doordat ze minder vrijwilligerswerk doen. (CBS, 2022b). Hierdoor kunnen de jongeren minder betekenen voor anderen en missen ze een mogelijkheid om zichzelf te kunnen ontwikkelen. (Perry, J.L., & Katula, M.C. (2001). Het doen van vrijwilligerswerk biedt kansen voor maatschappelijke betrokkenheid, het ontwikkelen van sociale netwerken, vaardigheden en zelfvertrouwen (e.g. Dekker, Hart & Faulk, 2007; Putnam, 2000; Steenbergen, 2009). Vrijwilligerswerk kan voor vrijwilligers een middel zijn om dingen te leren en om zichzelf te ontwikkelen.

Ze zien het doen van vrijwilligerswerk als kans om nieuwe ervaringen op te doen en bestaande kennis en vaardigheden te oefenen en vergroten die anders misschien niet of minder beoefend worden (Ministerie van VWS, 2020)

Aan te pakken factoren

Er zijn veel verschillende factoren die interetnisch contact beïnvloeden. De interventie Wereldmeiden richt zich op de onderstreepte beïnvloedbare factoren bij 'oorzaken'. Hieronder wordt aangegeven welke subdoelen daarbij horen.

Vluchtelingenmeiden 14-22 jaar met een verblijfsstatus en MDT-ers 14-22 jaar:

- Culturele verschillen (subdoel 2)
- Negatieve beeldvorming en stereotypering (subdoel 2)
- Positief contact tussen Nederlanders en statushouders (subdoel 1)
- Een gebrek aan gelegenheden waar mensen met verschillende etnische achtergronden elkaar kunnen ontmoeten (subdoel 1)

Vluchtelingenmeiden 14-22 jaar met een verblijfsstatus

- Niet goed beheersen van de Nederlandse taal (subdoel 3)
- Onbekendheid met Nederlandse omgangsvormen, normen en waarden (subdoel 2)
- Minder gemakkelijk contact willen of kunnen maken (subdoel 1)
- Statushouders weten niet altijd waar zij terecht kunnen voor sociale contacten (subdoelen 4)
- Een gebrek aan geld (subdoel 1)

MDT-ers 14-22 jaar:

- Minder maatschappelijke betrokkenheid van de Nederlandse jongeren (subdoelen 5,6).

Verantwoording

In de onderstaande tabel wordt de aanpak verbonden aan de beïnvloedbare factoren en subdoelen en wetenschappelijk verantwoord.

Factor	Subdoel	Aanpak	Verantwoording
Een gebrek aan gelegenheden waar mensen met verschillende etnische achtergronden elkaar kunnen ontmoeten	1	Wereldmeiden zet sport als middel in om interetnische contacten te stimuleren. Gedurende 25 weken wordt er wekelijks (1,5 uur) samen deelgenomen aan sportieve en sociale activiteiten. Daarnaast zijn er contacten buiten het sporten om, zoals tijdens het samen fietsen naar de sportactiviteit en het samen huiswerk maken. Er zijn veel mogelijkheden voor contacten tussen vluchtelingenmeiden onderling en tussen MDT-ers en vluchtelingemeiden.	Uit de wetenschappelijke literatuur blijkt dat sport als een effectief en laagdrempelig middel ingezet kan worden om contact tussen statushouders onderling en statushouders en de ontvangende samenleving te stimuleren. Daarnaast kan het samen sporten ervoor zorgen dat vluchtelingenmeiden en MDT-ers het gevoel hebben ergens bij te horen, meer zelfvertrouwen ontwikkelen en leren over andere culturen (zie ook subdoel 2). Het samen sporten kan leiden tot hechte vriendschappen die in
Minder gemakkelijk contact willen of kunnen maken (VM)	1	De ontmoetingen zijn laagdrempelig en verlopen als het ware automatisch door de open kennismaking met interactieve werkvormen, het vele rouleren tussen vluchtelingenmeiden en MDT-ers tijdens de sportcarrousel en het sporten en de sportregels an sich. Doordat alleen meiden deelnemen aan de interventie, wordt de drempel tot deelname extra verlaagd.	emotionele en praktische steun voorzien (verbindend sociaal kapitaal) en kan bijdragen aan wat minder hechte relaties die ondersteunend zijn op allerlei andere vlakken (bv. bij het vinden van werk; overbruggend sociaal kapitaal). (Abur, 2016; Alemu et al., 2021; Fader et al., 2019; Farello et al., 2019; Gjesdal & Hedenborg, 2021; Middleton et al. 2020; Spaaij 2012; Spaaij et al., 2019; Nilsson et al., 2019; Uozie & Verkade, 2016; Walseth, 2008; Whitley et al., 2016).
Een gebrek aan geld (VM)	1	Vluchtelingenmeiden (en MDT-ers) kunnen gratis deelnemen aan de sportactiviteiten. Daarnaast helpen de MDT-ers de vluchtelingenmeiden als zij bijvoorbeeld sportmaterialen nodig hebben (bv. via een oproep op sociale media). Als vluchtelingenmeiden willen blijven sporten, worden zij geholpen met financieringsmogelijkheden (o.a. door ze te helpen met gemeentelijke regelingen en het Jeugdfonds Sport & Cultuur).	Bij aanvang van Wereldmeiden (vragenlijstonderzoek) heeft 57% van de vluchtelingenmeiden nog geen vriendschappen/contacten met Nederlandse meiden. Onder de MDT-ers had slechts 9% een migratieachtergrond en 71% had nog nooit eerder contact gehad met jonge vluchtelingen. Na afloop van de interventie (vragenlijsten 1-meting en

Positief contact tussen Nederlanders en statushouders	1	Positieve ervaringen worden gestimuleerd door te focussen op het gezamenlijk sporten (en niet op de achtergrond van de deelnemers) in een veilige en vertrouwde omgeving. Plezier en succeservaringen (d.m.v. positief coachen) staan hierbij voorop.	eindmeting en focusgroepen onder vluchtelingenmeiden, MDT-ers en professionals) hebben vluchtelingenmeiden nieuwe contacten opgedaan, zowel met andere vluchtelingenmeiden als MDT-ers. Hetzelfde geldt voor de MDT-ers die nieuwe contacten en vriendschappen hebben opgedaan, zowel met andere MDT-ers als vluchtelingenmeiden (Visser et al., 2022).
Factor	Subdoel	Aanpak	Verantwoording
Culturele verschillen	2	Door het wekelijks contact tussen de vluchtelingenmeiden en de MDT-ers over een langere periode is er veel tijd om op een informele manier van en over elkaars cultuur, omgangsvormen, normen en waarden te leren en deze te begrijpen.	Volgens de wetenschappelijke literatuur kan goed interetnisch contact bijdragen aan het verminderen van vooroordelen en negatieve gevoelens tussen statushouders en de ontvangende samenleving (Pettigrew & Tropp, 2008). Contact werkt bovendien niet alleen via het veranderen van gevoelens maar kan ook stereotypen verminderen (Pettigrew et al., 2011) en de perceptie van sociale normen veranderen (Dovidio et al., 2017).
Negatieve beeldvorming en stereotypering	2		
Onbekendheid met Nederlandse omgangsvormen, normen en waarden (VM)	2	Daarnaast zijn de MDT-ers buddy's van de vluchtelingenmeiden en de vluchtelingenmeiden kunnen bij hen terecht met allerlei vragen over het sporten en andere (dagelijkse) zaken. Verder krijgen alle projectleiders, trainers en MDT-ers een workshop over cultuursensitief werken, waarin zij leren over de (culturele)achtergronden van de vluchtelingenmeiden en hoe hiermee om te gaan.	Om deze effecten te bewerkstelligen moet het interetnisch contact aan een aantal voorwaarden voldoen (Van Dijk et al., 2019; Van Wonderen & Velten, 2020). <ul style="list-style-type: none"> • De mensen die met elkaar in contact staan hebben een gelijke positie (de vluchtelingenmeiden en MDT-ers zijn beide deelnemers). • Het contact vindt plaats in een omgeving die vrij is van onderlinge concurrentie (o.a. veilige en vertrouwde omgeving, positief coachen binnen de interventie). • Er is een gezamenlijk doel en men is van elkaar afhankelijk bij het bereiken van dat doel (binnen Wereldmeiden het gezamenlijk sporten).

			<ul style="list-style-type: none"> • Er is goede begeleiding aanwezig voor het ontstaan van dat contact (binnen Wereldmeiden de projectleider en trainer). • Het contact is persoonlijk en langdurig (er is gedurende 25 weken wekelijks persoonlijk contact). <p>Binnen Wereldmeiden zijn al deze elementen aanwezig (zie ook aanpak).</p> <p>Na afloop van Wereldmeiden geven vluchtelingenmeiden aan meer over de Nederlandse maatschappij en cultuur te weten. MDT-ers staan door de gesprekken met de vluchtelingenmeiden meer open voor andere culturen en hebben een positiever beeld van mensen met een migratieachtergrond in het algemeen (Visser et al., 2022).</p>
Factor	Subdoel	Aanpak	Verantwoording
Niet goed beheersen van de Nederlandse taal (VM)	3	Voor het samen sporten is geen goede beheersing van de Nederlandse taal nodig. De trainers maken gebruik van eenvoudige instructies (plaatje-praatje-daadje principe) die iedereen begrijpt, omdat de woorden gekoppeld worden aan het voorbeeld. Zo leren de deelnemers allerlei nieuwe woorden, zoals springen, vangen, voor, achter, etc. Er zijn ook veel andere mogelijkheden waar de vluchtelingenmeiden en MDT-ers met elkaar Nederlands kunnen praten (zie ook hierboven), waardoor de vluchtelingenmeiden op een informele manier de Nederlandse taal kunnen oefenen.	<p>Volgens statushouders zijn interetnische contacten van belang bij het leren spreken van de Nederlandse taal (De Gruijter & Razenberg, 2017; Huijnk, et al., 2017; Kahmann et al., 2018).</p> <p>Na afloop van Wereldmeiden blijkt dat de vluchtelingenmeiden door de gesprekken met de MDT-ers de Nederlandse taal beter hebben leren kennen en meer zelfvertrouwen hebben gekregen bij het spreken van de Nederlandse taal (Visser et al., 2022).</p>
Factor	Subdoel	Aanpak	Verantwoording
Statushouders weten niet altijd waar zij terecht kunnen voor	4	Door het samen sporten bij een sportvereniging leren de vluchtelingenmeiden de Nederlandse sportcultuur kennen	Sporten is een manier om sociale contacten op te doen. Door statushouders (persoonlijk) kennis te laten maken met het

<p>sociale contacten, zoals sportverenigingen (VM)</p>		<p>en leren ze waar ze kunnen sporten. De MDT-ers helpen hierbij. Door te sporten ontmoeten ze andere jongeren.</p> <p>Na afloop van de interventie worden de vluchtelingenmeiden die willen blijven sporten, geholpen met deze stap (bv. bij het vinden van financiering, kleding).</p>	<p>sporten binnen een vereniging, leren zij andere jongeren kennen. (Hancock et al., 2009; Gjesdal & Hedenborg, 2021; Whitley et al., 2016). Bovendien kunnen sociale contacten statushouders helpen bij het leren spreken van de Nederlandse taal, het leren over Nederlandse (omgangs)normen en waarden en kunnen zij ingezet worden als hulpbronnen bij specifieke hulpvragen (De Gruijter & Razenberg, 2017; Huijnk et al., 2017; Kahmann et al., 2018).</p> <p>Hierbij is het belangrijk dat sportactiviteiten aansluiten bij hun wensen en behoeften en dat ze zelf hun eigen keuzes kunnen maken. Dit geeft het gevoel dat ze controle hebben over hun eigen keuzes (Farello et al., 2019; Middleton et al., 2020; Taounza et al., 2018).</p> <p>Na afloop van de interventie blijkt dat de kennis van de vluchtelingenmeiden over sporten is toegenomen. Vluchtelingenmeiden geven aan dat ze nu weten welke sport ze willen doen. Ze weten waar ze kunnen sporten en bij wie ze het kunnen vragen. Een meerderheid van de vluchtelingenmeiden wil doorgaan met sporten na Wereldmeiden, 25% geeft aan te blijven sporten bij een sportvereniging. (Visser et al., 2022).</p>
<p>Factor/ Kans</p>	<p>Subdoel</p>	<p>Aanpak</p>	<p>Verantwoording</p>
<p>Nederlandse jongeren zijn minder maatschappelijk betrokken en missen hierdoor een kans om zichzelf te ontwikkelen en te</p>	<p>5,6</p>	<p>De MDT-ers fungeren als buddy van de vluchtelingenmeiden en helpen hen bij allerlei zaken rondom het sporten en daarbuiten. Op die manier zijn zij direct van betekenis voor de vluchtelingenmeiden en de maatschappij. Zij doen dit</p>	<p>Het doen van vrijwilligerswerk kan een middel zijn om dingen te leren, nieuwe ervaringen op te doen en om zichzelf te ontwikkelen (Ministerie van VWS, 2020).</p> <p>Door het doen van vrijwilligerswerk voelen jongeren</p>

<p>ontdekken waar ze goed in zijn. Het doen van vrijwilligerswerk biedt een kans om meer maatschappelijk actief te zijn.</p>		<p>vrijwillig, zonder vergoeding buiten schooltijd.</p> <p>Verder biedt Wereldmeiden de MDT-ers verschillende mogelijkheden om zich op persoonlijk vlak te ontwikkelen (bv. via workshops, intervisiebijeenkomsten). De MDT-ers worden begeleid door een lokale projectleider, maar geven zelf invulling aan de begeleiding van de vluchtelingenmeiden. Zij organiseren verschillende sportieve en sociale activiteiten en coachen de vluchtelingenmeiden. Zij ontdekken hierdoor waar ze goed in zijn.</p>	<p>zich meer betrokken bij de maatschappij, voelen zich meer verantwoordelijk en zijn hierdoor van betekenis (Perry, J.L., & Katula, M.C. (2001).</p> <p>De ingevulde vragenlijsten leveren de volgende conclusies op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De MDT-ers hebben het gevoel dat zij met het MDT-traject hebben bijgedragen aan de maatschappij door de vluchtelingenmeiden te helpen met de Nederlandse taal, hen kennis te laten maken met verschillende sporten en hen soms wegwijs te maken in de stad waar zij wonen. - De projectleiders geven aan dat zij zien dat MDT-ers die deelnamen aan Wereldmeiden dingen hebben ontdekt die ze leuk vinden om te doen, meer zelfvertrouwen hebben gekregen om zelf activiteiten te ondernemen en betere communicatieve vaardigheden hebben ontwikkeld (zowel richting andere MDT-ers als de vluchtelingenmeiden) (Visser et al., 2022).
--	--	---	--

4. Onderzoek

De procesevaluatie is uitgevoerd door HvB in samenwerking met MulierInstituut in de periode van november 2021 – juni 2022.

Er is gebruik gemaakt van verschillende methodes:

- 3 focusgroepen (10 vluchtelingenmeiden en 22 MDT-ers);
- Vragenlijsten via online platform (0-meting, ingevuld door 21 vluchtelingenmeiden, 68 MDT-ers en 19 professionals,
- 1-meting ingevuld door 7 vluchtelingenmeiden, 23 MDT-ers en 12 professionals, eindmeting ingevuld door 13 vluchtelingenmeiden, 13 MDT-ers en 2 professionals).
- 2 lokale whatsappgroepen (met elk 10 MDT-ers en 10 vluchtelingenmeiden en 2 projectleiders) en de whatsappgroep met 30 professionals,
- 5 online inspiratie/intervisiebijeenkomsten voor lokale en provinciale projectleiders (7 deelnemers per keer),
- 1 projectleidersbijeenkomst voor alle projectleiders (in totaal 25 deelnemers).

Het Mulier Instituut heeft analyse van de verzamelde gegevens uit de vragenlijsten, focusgroepen en whatsapp groepen uitgevoerd (Visser et al., 2022). Huis voor Beweging heeft informatie uit de inspiratie- en projectleidersbijeenkomsten verwerkt.

Bereik en verloop

Wereldmeiden is ingezet op 14 (van de geplande 17) locaties in 4 provincies (mei 2022). Deze locaties (16 uitvoeringsrondes) zijn meegenomen in de procesevaluatie. In mei 2022 was het aantal deelnemers 155 en het aantal buddy's 109. Door corona is op 3 locaties de 1^e ronde niet doorgegaan en heeft op 4 locaties de 2^e fase (sporten bij sportvereniging) niet plaats gevonden.

In mei was het aantal geregistreerde uitgereikte certificaten aan de MDT-ers 73 en aantal uitvallers onder de MDT-ers en deelnemers 17.

In september 2022 vindt op deze 17 locaties nog een uitvoeringsronde plaats (met gepland 170 vluchtelingenmeiden en 170 MDT-ers).

Daarnaast start Wereldmeiden en Wereldgozers (ontwikkeld naar aanleiding van de vraag van de vluchtelingenjongens) in september 2022 op 23 nieuwe locaties in 7 provincies ingezet (230 vluchtelingenmeiden en -jongens (apart) en 230 MDT-ers). Uitbreiding naar 3 provincies (Zeeland, Noord-Brabant en Limburg) staat op de planning.

Waardering en ervaring

Vluchtelingenmeiden geven aan dat zij de hulp en begeleiding van de MDT-ers waarderen. De vluchtelingenmeiden merken dat zij door hun deelname aan Wereldmeiden

- nieuwe contacten hebben opgedaan, zowel met andere vluchtelingenmeiden als MDT-ers;
 - de Nederlandse taal en maatschappij beter kennen;
 - meer zelfvertrouwen hebben gekregen (o.a. bij het spreken van de Nederlandse taal, het benaderen van personen);
 - hun kennis over sporten is gegroeid.
- 25 % geeft aan dat ze bij een sportvereniging blijven sporten.

Deze opbrengsten zien ook de MDT-ers en professionals terug bij de vluchtelingenmeiden.

De meerderheid van de MDT-ers heeft goed contact met de deelnemers en dat levert hun plezier op. De MDT-ers zijn vooral tevreden over de warming-up bijeenkomst en de

sportcarrousel. Door corona was het niet op alle locaties mogelijk om te sporten bij een sportvereniging en een cooling-down event te organiseren. Daar waar het wel door kon gaan zijn de ervaringen overwegend positief.

Deelname aan Wereldmeiden heeft voor de MDT-ers ervoor gezorgd dat zij

- nieuwe contacten hebben opgedaan, zowel met andere MDT-ers als met vluchtelingenmeiden;
- (meer) openstaan voor vluchtelingen en mensen met een migratieachtergrond in het algemeen;
- hebben bijgedragen aan de maatschappij.

De professionals die betrokken zijn bij Wereldmeiden vinden het project een mooi initiatief en hebben goede ervaringen met de inzet van Wereldmeiden. De coronamaatregelen hebben voor een aantal onvoorziene wijzigingen gezorgd en niet alles is volgens plan verlopen.

De samenwerking met de scholen (voor werven van deelnemers en MDT-ers) verloopt redelijk tot goed en zorgt uiteindelijk voor een vergroting en versterking van hun lokale netwerk. De lokale projectleiders werken bij een sportorganisatie, wat de contacten met sportverenigingen makkelijk maakt.

Succesfactoren

- Sporten staat centraal, een mooi middel om samen plezier te hebben en contacten te leggen.
- Doordat de activiteiten voor en door meiden zijn, voelen meiden zich comfortabel en minder verlegen.
- De warming-up bijeenkomst is een goede en speelse manier om elkaar te leren kennen en verwachtingen te communiceren.
- Projectleidersbijeenkomsten worden goed gewaardeerd. Ervaringen worden gedeeld, vragen gesteld en er vindt veel uitwisseling plaats.
- Door in de whatsappgroepen de leuke voorbeelden te delen, foto's en berichten te plaatsen is er veel onderling contact tussen projectleiders. Ook vragen kunnen snel beantwoord worden.

Verbeterpunten

- De 2^e fase van het project is door corona niet overal goed verlopen. Het betrokken houden van de MDT-ers was soms lastig doordat ze andere verwachtingen hadden.
- Communicatie over rollen, taken en verantwoordelijkheden kan voor alle betrokkenen beter.
- Bij het kiezen van de locatie van de sportactiviteiten moet rekening gehouden worden met bereikbaarheid en mogelijkheden om lid te worden (er moet plaats zijn bij de club).
- Duur en vorm sportactiviteiten: 1,5 uur en meer wedstrijdvormen
- Ter afwisseling zou er nog meer aandacht voor sociale activiteiten kunnen zijn.

Deze verbeterpunten zijn besproken met de projectleiders tijdens de intervisie- en projectleidersbijeenkomsten. De tips en verbeteringen zijn via nieuwsberichten verspreid naar alle projectleiders en zijn ook te vinden op de website. Op de meeste locaties starten in september 2022 nieuwe rondes van Wereldmeiden (en ook Wereldgozers). De verbeterpunten kunnen direct worden meegenomen. Monitoring en Evaluatie vindt ook

komend jaar plaats in deze nieuwe rondes. Hierdoor en door regelmatig contact met alle projectleiders in bijeenkomsten worden de aanpak en uitvoering steeds verbeterd.

5. Samenvatting Werkzame elementen

Inhoudelijke werkzame elementen:

- Sport als middel om (interetnisch) contact te stimuleren.
- Gelijkwaardig contact tussen vluchtelingenmeiden en MDT-ers, waarbij de MDT-er buddy is en een vluchtelingenmeid helpt om met allerlei uitdagingen om te gaan.
- Het creëren van een veilige en vertrouwende (sport)omgeving met alleen meiden.
- Het hebben van een gezamenlijk doel (samen sporten).
- Professionele begeleiding bij het sporten en het stimuleren van sociale contacten door lokale projectleider en trainers.
- Persoonlijk en langdurig contact tussen deelnemers (vluchtelingenmeiden en MDT-ers).
- Gratis (sport)deelname, waardoor een gebrek aan geld geen barrière voor deelname vormt
- Wensen en behoeften van vluchtelingenmeiden en MDT-ers worden meegenomen bij het sporten en de sportkeuze.
- Positief coachen, met een focus op plezier en het ontwikkelen van nieuwe vaardigheden.
- Cultuursensitief werken door MDT-ers, trainers en projectleiders.
- Participatief en ontwikkelingsgericht leren voor MDT-ers.

Praktische werkzame elementen:

- Gebruik maken van bestaande sportstructuur: Huis voor Beweging > Provinciale Sportondersteuningsorganisaties > lokale sportbedrijven/buurtsportcoaches. Alle betrokkenen worden op hun kracht ingezet en doen de dingen die binnen hun werkzaamheden passen.
- De samenwerking met Lowan en de ISK-scholen, waardoor vluchtelingenmeiden makkelijk bereikt kunnen worden.
- Lokale werkgroep waarin samengewerkt wordt met lokale sportbedrijven, onderwijsinstellingen, welzijnswerk, vluchtelingenwerk, vrijwilligerscentrale, etc. Dit is van belang voor het werven van de vluchtelingenmeiden en MDT-ers, en uitvoering en lokale borging van de interventie. Dit is ook uit vergelijkbare (internationale) interventies een praktisch werkzaam element gebleken (Hancock et al., 2009; Van der Zwet & Van der Maat, 2016).

6. Aangehaalde literatuur

Abur, W. B. D. (2016). Benefits of participation in sport for people from refugee backgrounds: a study of the South Sudanese community in Melbourne, Australia. *Issues in Scientific Research*, 1(2), 10-26.

Alemu, B. B., Vehmas, H., & Nagel, S. (2021). Social integration of Ethiopian and Eritrean women in Switzerland through informal sport settings. *European Journal for Sport and Society*, 18(4), 365-384.

Allport, G. W. (1954). *The nature of prejudice*. Reading, MA: Addison-Wesley.

CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) (2021a). *Alleenstaande minderjarige vreemdeling; nationaliteit, geslacht en leeftijd*. Geraadpleegd 21 juni 2022, van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/82045NED/table?ts=1655746696578>

CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) (2021b). *Asielverzoeken en nareizigers; nationaliteit, geslacht en leeftijd*. Geraadpleegd 21 juni 2022, van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/83102NED/table>

CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) (2022a). *Begrippen*. Geraadpleegd 21 juni 2022, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen?tab=a>

CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) (2022b). *Sociale contacten en maatschappelijke participatie*. Geraadpleegd 24 juni 2022, van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/82249NED/table>

Dekker, P., Hart de, J. & Faulk, L. (2007). Toekomstverkenning vrijwillige inzet 2015. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

De Gruijter, M., & Razenberg, I. (2017). *Integratiekansen van Eritrese vluchtelingen in Nederland*. Kennisplatform Inclusief Samenleven.

De Gruijter, M., Verloove, J., & Sikkema, M. (2021). *Vrouwelijke statushouders en nareizigers*. Kennisplatform Integratie & Samenleving.

Dovidio, J. F., Love, A., Schellhaas, F. M., & Hewstone, M. (2017). Reducing intergroup bias through intergroup contact: twenty years of progress and future directions. *Group Processes & Intergroup Relations*, 20(5), 606-620.

Fader, N., Legg, E., & Ross, A. (2019). The relation of sense of community in sport on resilience and cultural adjustment for youth refugees. *World Leisure Journal*, 61(4), 291-302.

Farello, A., Blom, L. C., Mulvihill, T., & Erickson, J. (2019). Understanding female youth refugees' experiences in sport and physical education through the self-determination theory. *Journal of Sport for Development*, 7(13), 55-72.

- Gjesdal, S., & Hedenborg, S. (2021). Engaging minority girls in organized youth sport in Norway: a case study of a project that worked. *Frontiers in Sports and Active Living*, 3:781142.
- Hancock, P., Cooper, T., & Bahn, S. (2009). Evaluation of a youth CaLD (Cultural and Linguistically Diverse) sports program in Western Australia: resettling refugees using sport as a conduit to integration. *Tamara Journal*, 8(8.2), 159-172.
- Hewstone, M., & Hamberger, J. (2000). Perceived variability and stereotype change. *Journal of Experimental Social Psychology*, 36(2), 103-124.
- Huijnk, W., Dagevos, J., & Miltenburg, E. (2017). Een staalkaart van statushouders. *Mens en maatschappij*, 92(4), 359-394.
- Kahmann, M., De Winter-Koçak, S., De Gruijter, M., & Razenberg, I. (2018). *VluchtelingenWerk IntegratieBarometer 2018. Een onderzoek naar de ervaringen van vluchtelingen met inburgering*. Verwey-Jonker Instituut.
- Kloosterman, R. (2018). *Opvattingen over vluchtelingen in Nederland*. Centraal Bureau voor de Statistiek.
- Martinovic, B. (2011). Informele interetnische contacten in Nederland: een overzicht van bestaande studies en suggesties voor vervolgonderzoek. *Migrantenstudies*, 27(2), 184-194.
- Middleton, T. R. F., Petersen, B., Schinke, R. J., Kao, S. F., & Griffin, C. (2020). Community sport and physical activity programs as sites of integration: a meta-synthesis of qualitative research conducted with forced migrants. *Psychology of Sport & Exercise*,
- Ministerie van VWS (2020). Onderzoeksrapport Maatschappelijke Diensttijd.
- Nilsson, H., Saboonchi, F., Gustavsson, C., Malm, A., & Gottvall, M. (2019). Trauma-afflicted refugees' experiences of participating in physical activity and exercise treatment: a qualitative study based on focus group discussions. 2019, 10.
- Perry, J.L., & Katula, M.C. (2001). Does Service Affect Citizenship? *Administration & Society* 2001; 33; 330
- Pettigrew, T. F., & Tropp, L. R. (2006). A meta-analytic test of inter-group contact theory. *Journal of personality and social psychology*, 90(5), 751.
- Pettigrew, T. F., & Tropp, L. R. (2008). How does intergroup contact reduce prejudice? Meta-analytic tests of three mediators. *European Journal of Social Psychology*, 38(6), 922-934.
- Pettigrew, T. F., Tropp, L. R., Wagner, U., & Christ, O. (2011). Recent advances in intergroup contact theory. *International journal of intercultural relations*, 35(3), 271-280.
- Putnam, R.D. (2000). *Bowling alone*. New York: Simon & Schuster.

Sleijpen, M., Van Es, C., Te Brake, H., & Mooren, T. (2017). *Alleenstaande minderjarigen uit Eritrea in Nederland: kansen en bedreigingen aan het begin van een nieuw leven*. Stichting Nidos/Stichting Arq.

Spaaij, M. (2012). Beyond the playing field: experiences of sport, social capital, and integration among Somalis in Australia. *Ethnic and Racial Studies*, 35(9), 1519-1538.

Spaaij, R., Broerse, J., Oxford, S., Luguetti, C., McLachlan, F., McDonald, B., Klepac, B., Lymbery, L., Bishara, J., & Pankowiak, A. (2019). Sport, refugees, and forced migration: a critical review of the literature. *Frontiers in Sports and Active Living*, 1(47), 1-18.

Steenbergen, M. (2009). Werkprogramma 2010 – VWS-instellingssubsidie. Utrecht: MOVISIE.

Taouanza, I., Achahchah, J., & Hollemans, C. (2018). *Weerbare meiden: werkzame mechanismen voor het vergroten van weerbaarheid bij meiden met een migratieachtergrond*. Kennisplatform Integratie & Samenleving.

Uzozie, A. & Verkade, M. (2016). *Volg je dromen tot je niet langer kunt leven: een retrospectief onderzoek onder voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers naar toekomstbeleving*. Stichting Vrienden van SAMAH.

Van de Zwet, T., & Van der Maat, J. W. (2016). *Wat werkt bij de aanpak van eenzaamheid*. Movisie.

Van Dijk, A., Van Grinsven, S., De Groot, N., De Haan, J., & Kluft, M. (2019). *Culturele interventies gericht op volwassen statushouders: een verkenning naar werkzame elementen*. Kennisplatform Integratie & Samenleving.

Van Wonderen, R., & Felten, H. (2020). *Het wat en waarom van sociaal contact tussen mensen die verschillen in afkomst en religie*. Kennis Platform Integratie & Samenleving.

Visser, T., Anselma, M., & Dellas, V. (2022). *Evaluatie Wereldmeiden (nog niet openbaar)*. Mulier Instituut.

VluchtelingenWerk Nederland (2021). *Vluchtelingen in getallen 2021*.

VluchtelingenWerk Nederland (2022). *Standpunt | integratie*. Geraadpleegd 21 juni 2022, van <https://www.vluchtelingenwerk.nl/nl/over-ons/standpunt-integratie#:~:text=VluchtelingenWerk%20ziet%20integratie%20als%20een,daar%20goed%20in%20worden%20begeleid>.

Walseth, K. (2008). Bridging and bonding social capital in sport - experiences of young women with an immigrant background. *Sport, education and Society*, 13(1), 1-17.

Whitley, M. A., Coble, C., & Jewell, G.S. (2016). Evaluation of a sport-based youth development programme for refugees. *Leisure/Loisir*, 40(2), 175-199

7. Praktijkvoorbeeld

Wereldmeiden in Sneek

Midden in de coronatijd is de eerste groep Wereldmeiden opgezet in Sneek. 10 vluchtelingenmeiden en 7 MDT-ers hebben het traject afgerond.

De ervaring van een van de MDT-ers:

"Het leek me leuk om een nieuwe ervaring op te doen en wilde graag wat betekenen voor anderen. Door Corona kwam het project wat langzaam op gang. Maar gelukkig is het wel allemaal goed afgerond. Ik heb nieuwe mensen leren kennen en het was altijd gezellig. We hebben de deelnemers geholpen met de Nederlandse taal en met het ontdekken van nieuwe activiteiten in de Nederland. Na de Sportcarrousel koos mijn deelnemer voor voetballen, maar dat was toch niet een goede keuze bleek achteraf. We zijn overgestapt op badminton en dat beviel een stuk beter. Maar de allerleukste ervaring was toch het organiseren van een proefles duiken. Toen ik vertelde aan mijn maatje dat ik al een aantal jaar duik, wilde ze dat heel graag ook een keer proberen. Ik heb dat met mijn duikvereniging geregeld. Ze vond het geweldig en zou dat graag als sport willen gaan doen. We gaan uitzoeken of we dit mogelijk kunnen maken en gaan financiering vragen bij het Jeugdfonds Sport en Cultuur zodat ze lid kan worden van de duikvereniging."

Inmiddels is de 2e groep gestart en staan de Wereldgozers te trappelen om ook te beginnen. De buurtsportcoach en coördinator jongeren in de gemeente Súdwest-Fryslân is de lokale projectleider van Wereldmeiden Sneek. Hij geeft aan dat een goed lokaal netwerk, een goed contact met de ISK- school en coachend werken belangrijke succesfactoren zijn.

Een goed lokaal netwerk is het halve werk.

Voordat de projectleiders aan de slag gaan met een lokaal project Wereldmeiden/Wereldgozers, volgen zij de training van Huis voor Beweging, waarin onder andere een stakeholdersanalyse wordt geoefend. Zo'n analyse werkt heel goed om het netwerk in beeld te krijgen. Het vormen van een lokaal netwerk met partners die bij kunnen dragen en enthousiast zijn, is een belangrijke eerste stap. De partners die samen de lokale werkgroep Wereldmeiden in Sneek vormen zijn: ISK, samenwerkingsverband scholen Fultura, CIOS, de opleiding Social Work en het sportcomplex Schuttersveld. Door corona waren er geen fysieke bijeenkomsten mogelijk, maar door overal langs te gaan lukte het de projectleider om de organisaties enthousiast te maken. En daardoor liep het werven van MDT-ers bij de verschillende opleidingen ook gemakkelijk

Goed contact met ISK-school is belangrijk

De vluchtelingenmeiden komen allemaal van de ISK-school in Sneek. Een goede contactpersoon met affiniteit voor de doelgroep én voor bewegen is van belang voor een succesvol project. De projectleider heeft bijna wekelijks contact met een betrokken leerkracht. Dat levert hem veel informatie op. Een leerkracht weet veel over de leerlingen en kan vertellen wat er aan de hand is als ze niet komen opdagen. De ervaring in Sneek is dat het handig is om in september te starten met een nieuwe groep. Dan is er voldoende tijd om de 20 weken samen sporten ruim voor het einde van het schooljaar af te ronden.

Sporten bij de vereniging

Het Sportcomplex Schuttersveld ligt op 10 minuten lopen van de ISK-school. Dat is een fijne bijkomstigheid, want vervoer is niet altijd vanzelfsprekend geregeld bij de vluchtelingenmeiden. Met de beheerder is goed contact en de kantine is inmiddels een vertrouwde plek waar de jongeren iets eerder kunnen komen om bijvoorbeeld samen huiswerk te maken.

Coachend bezig

Een belangrijke taak van de lokale projectleider is het coachen van de MDT-ers. Als zij vanaf het begin helder krijgen wat hun taken en rollen zijn, kunnen ze veel betekenen in het project. De projectleider geeft aan dat het leuk en belangrijk is om coachend bezig te zijn en aan te sluiten bij de ontwikkeling van de MDT-ers. Ze kunnen dan echt werk uit handen nemen en zelf bijdragen. Het is mooi om te zien dat de meiden zelf enthousiast zijn en het leuk vinden om iets voor anderen te kunnen betekenen.

Inmiddels hebben in Sneek verschillende organisaties en mensen ervaring en deskundigheid opgedaan. Er ligt een mooie basis voor nieuwe rondes Wereldmeiden en Wereldgozers. De spin in het web blijft de lokale projectleider: *"Ik vind Wereldmeiden gewoon een heel goed project. Het is mijn leukste dag van de week. Je moet het project 'ownen', zelf oppakken. Vanuit Huis voor Beweging krijg je veel tools mee die handig zijn en waarmee ik het project heel goed kan uitvoeren. Het enige lastige vind ik de administratie en de vragenlijsten. Hier moet je serieus tijd voor uittrekken. Dit vergt een goede begeleiding van de MDT-ers, die op hun beurt de deelnemers hier weer helpen."*

Samenwerking erkenningstraject

Het erkenningstraject wordt in samenwerking uitgevoerd door het Nederlands Jeugdinstituut (NJI), het RIVM Centrum Gezond Leven (CGL), het Kenniscentrum Sport & Beweging, Vilans, het Trimbos Instituut en MOVISIE. Door samen te werken aan het beoordelen van interventies volgens eenduidige criteria streven wij naar kwaliteitsverbetering in de betrokken werkvelden.

